పోలంపల్లి శాంతాదేవి

నా కడుపున చిచ్చుపెట్టి పోయాడురా!" తల్లి గొల్లుమంది.

"అన్నయ్యా!" శవాన్ని వాటేసుకొని ఏడవసాగాడు ప్రసాద్.

"ఒక్కనాడూ కాలు నొచ్చినవాడు కాదు! కడుపు నొచ్చినవాడు కాదు. ఏ పాపిష్టిదాని కాలి ముహూర్తమో నా బిడ్డడికి నూరేళ్లు నిండాయి" శోకం శ్రుతిచేసుకొని తల్లి నుండి వెలువడుతున్న మాటలు ప్రసాద్‌ను త్రుళ్లిపడేలా చేశాయి!

అన్నయ్య ఈ విధంగా చచ్చిపోయాడు. బ్రతికివున్న వదినను యిలాంటి మాటలతో చంపుతారు కాబోలు.

"వదిన ఏదమ్మా?"

"లోపలుంది."

"ప్రాణం పోయిందని రూఢి అవుతూనే మీ వదిన బావిలో పడడానికి పరుగెత్తింది. లాక్కొచ్చి ఇంట్లో పడేశారు. ఏడ్చి ఏడ్చి సొమ్మసిల్లి పడింది."

"ఇక త్వరగా శవాన్నితీసే ప్రయత్నాలు చేస్తే బాగుంటుంది."

"హేమని తీసుకరండి. ఈ కాస్సేపైనా భర్తదగ్గర కూర్చోనీ."

తల్లీ, అక్కా చెరోపక్క పట్టుకురాగా జీవంలేని కట్టెలా నడిచివచ్చింది హేమ.

"మీ అన్నయ్య నాతో ఒక్కమాట చెప్పకుండా వెళ్లిపోయారు. చూశావా ప్రసాదూ!"

కుమిలి కుమిలి ఏడ్చాడు ప్రసాద్. అన్న మృతికంటే వదిన పొందబోయే వైధవ్యం తలుచుకుంటే అతడి గుండె చెరువయింది.

జేష్ఠమాసం ఆఖరులో హేమకీ, వేణుకీ పెళ్ళి అయింది. మూడునిద్రలు అవుతూనే ఆషాఢమాసం రాక్షసిలా వాళ్ళిద్దరినీ వేరు చేసింది. నెలగడిచి శ్రావణమాసం వచ్చింది. పుట్టింట్లో రెండువారాలు మంగళగౌరీ నోము నోచుకొని మిగతా రెండు మంగళవారాలు అత్తింట నోచుకోవడానికి శ్రావణపట్టీ పెట్టుకొని వచ్చింది.

ఇల్లి చేయవ అవుతున్నది!

ప్రసాద్‌లో నిగ్రహం సడలి దుఃఖం ఎగదన్నుకొని తెరలు తెరలుగా బయటికి రాసాగింది. వాకిట్లో మండుతున్న నెగడుచుడగానే బావురు మనేశాడు.

గేటుదగ్గరే అతడి ఆత్మీయులు కౌగలించుకొన్నారు!

"గ్రద్ద తమ్మకు పోయినట్టుగా పోయాడురా! పొలంమండివచ్చి మీ వదినకు అన్నం పెట్టమని చెప్పాడట! చొక్కా విడుస్తూ విడుస్తూనే పడిపోయాడు! ఆ పడడంతోనే పోయింది ప్రాణం. వీళ్ళకి తెలియక వడదెబ్బ కమ్మేసిందేమోనని పడుకోబెట్టి అరికాళ్ళ, అరచేతులు వేడి రావడానికి వాము పసుపువేసి రుద్దుకొంటూ కూర్చొన్నారు. కృష్ణమూర్తి వచ్చి, 'ప్రాణం పోయింది. ఇంకెందుకీ ఉపచారాలు' అని చెప్పేదాకా...."

వసారాలోనే వేణు శవం మెడ వరకు తెల్లటి దుప్పటికప్పి పడుకోబెట్టబడి వుంది. మూసుకొన్న అతడికళ్ళు గాఢంగా నిద్రపోతున్నట్టుగా వున్నాయి. 'అన్నయ్యా!' అన్న పిలుపు చెవినిబడితే దిగ్గున లేస్తాడేమోనని పించేట్టుగా ఉన్నాడు.

ఆశ వదులుకోలేని వాడిలా 'అన్నయ్యా!' అని పిలిచాడు ప్రసాద్.

"ఇంకెక్కడి అన్నయ్యరా ప్రసాదూ!

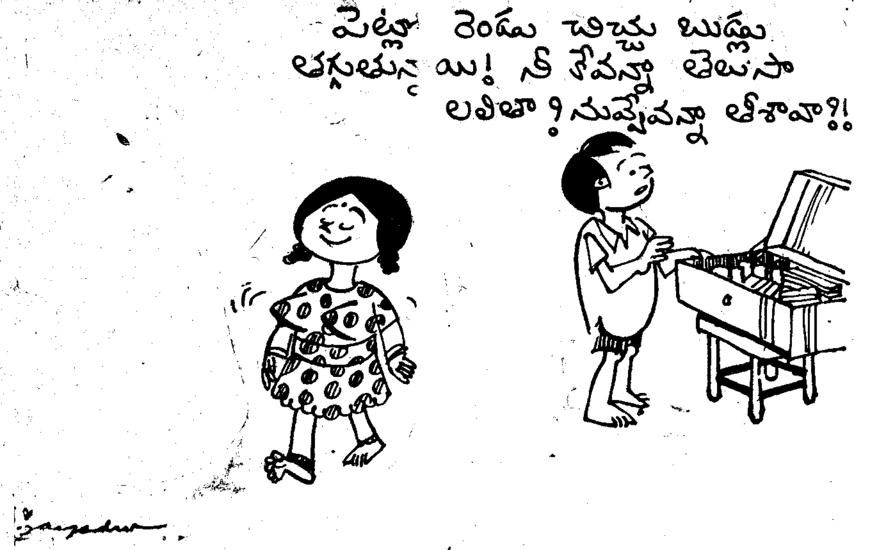

ఆ రెండువారాలు నోచుకొని రెండువార లయినా కాలేదు.

మాంగల్యం కాపాడుతుందనుకొన్న మంగళగౌరిదేవి ఏంచేసింది?

అష్ట సంపదలిచ్చి సౌభాగ్యవతిగా ఆశీర్వ దిస్తుందనుకొన్న వరలక్ష్మిదేవి ఏం చేసింది

మానుషుల పిచ్చికాకపోతే ఈ దేవతల వైధవ్యంరాకుండా ఆపే శక్తి వుందా? ఉంటే ఇందరు విధవలు ఈ నేలమీద ఎందుకుంటారు ఇదంతా. తమ తలరాత అనుకొంటారేగాని ఈ దేవతలని ప్రశ్నించ రెందుకు?

సందు దొరికితే చాలు, ప్రసాద్ లో ఎప్పుడూ ఇలాంటి ఆవేశపూరితమైన ఆలో చనలే వస్తుంటాయి.

గొల్లుమన్న ఏడుపులమధ్య వేణు శవం లేచింది. శవాన్ని తలవాకిట గోడకు కూర్చో బెట్టి స్నానం పోయాలి. పట్టుపంచ కట్టాలి నామాలు దిద్దాలి ముఖానికి. ఇంకా చాల తతంగాలు జరగాలి. శవానికి స్నానమెందుకు పట్టుపంచ యెందుకు? ముఖానికి నామాల యెందుకు? మెళ్ళో తులసిదండ లెందుకు శవాన్ని యెత్తుతూ గోవింద కొట్టడమెందుకు

ఎందుకు? ఎందుకు?

జవాబు ఎవరిస్తారు?

కాలేజీలో ప్రవేశించిన రోజుల్లోనే ప్రస ధులో నాస్తిక భావాలు నాటుకొన్నాయి పూర్తిగా హేతువాది అయిపోయాడు. పెద వాళ్ళదృష్టిలో బరితెగించినవాడు అయ్యాడు

శవాన్ని పాడెకుకట్టి తీసుకపోయి త లెయ్యడానికి తప్ప ఇక ఏ తతంగానికి అం కరించలేదు ప్రసాద్. అతడి సంగతి తె సిన వాళ్ళు యెక్కువగా బలవంత పెట్టలేదు గాని, మరీ బొత్తిగా ఏంచెయ్యకుండా అనాధ శవంలా తగలెయ్యడానికి మనస్కరించని వేణు పెదనాన్న శవసంస్కారానికి ముందు నిలచి అన్నిపనులూ నిర్వహించాడు.

శవాన్ని ఇడుపుకి పీట వేసి కూర్చోబెట్టి స్నానం పోస్తుంటే, హేమని లాక్కు వచ్చి మరో ఇడుపుకి కూర్చోబెట్టబోయారు. హేమ గింజుకోసాగింది. ఇప్పుడేం చేస్తారో హేమకి తెలుసు. విధవ ముండ బొట్టుపెట్టి, తలలో పువ్వులు పెట్టి, తెల్లబియ్యంతో ఒడి నింపు తుంది! ఇవన్నీ ఆవిడ ఎడం చేత్తోనే నిర్వ హిస్తుంది.

ఈ దృశ్యం తలుచుకుని ఆడవాళ్లంతా కన్నీరు మున్నీరుగా విలపిస్తున్నారు. కాని, ఇలా జరుపకపోతే ఏం అన్న ఆలోచన ఒక్కరికీ రాలేదు.

"పదమ్మా ప్రొద్దులేదు."

''నేను అవన్నీ చేయించుకోను'' ఏడు స్తూనే అంది హేమ.

"జరగాల్సినవన్నీ జరుపకపోతే ఎలా?'' చిన్నప్పుడు బుద్ధి తెలియక ముందే ముండ మోసిన ముసలావిడ అంది.

"జరక్కపోతే ఏమౌతుంది?'' ప్రసాద్ కలుగజేసుకున్నాడు.

"కొట్టు కొడుతుంది?''

"ఇప్పుడు కొట్టినదానికంటే యెక్కువ కొడుతుందా?''

"పెద్దలెందుకు ఏర్పరిచారో ఈ ఆచా రాలు....''

"ఎందుకు ఏర్పరిచారో తెలియనప్పుడు చేయడం యెందుకు?"

"మన పెద్దలు అంత పిచ్చివాళ్ళా! వాళ్లు ఏర్పరచిన ప్రతి పద్ధతికీ ఏదో ఒక అర్థం తప్పకుండా వుంటుంది."

"చేయదలుచుకొన్నప్పుడు ఏ అర్థమైనా మనమూ చెప్పుకోవచ్చు! చేయదలుచుకో నప్పుడు ఏ అర్థాలతోనూ పని లేదు! వదినా, మీకు ఇష్టంలేని ఏ పనికీ మీరు తలొంచవద్దు. కొట్టు కొడుతుందట కొట్టు! ఇప్పుడు ఏం కానిపని చేశాడని నీ భర్తపోయాడో వీళ్ళని చెప్పమను.''

"నాస్తికపు వెధవా! ప్రతీ దానికీ తర్క మేనా? నిన్నగాక మొన్న పుట్టి తరతరాలుగా వస్తూన్న ఆచారాలనూ, కట్టుబాట్లనూ ప్రశ్ని స్తావా?" తల్లి గయ్యిన లేచింది.

ఇందరిలో గొడవ కావడం ఇష్టంలేని హేమ తల్లి కూతురుకే నచ్చజెప్పింది. "ముందు ముందు ఏ అరిష్టం జరిగినా నిన్నే వేలెత్తి చూపుతారు. యెందుకు జరిగినా యిందువల్లే నంటారు. చెట్టంత నీడే నీ తల మీదనుండి పోయాక ఈ చిన్న చిన్న వాటికి వ్యతిరేక మెందుకమ్మా!"

"మంచి ఉపదేశమే చేస్తున్నారండీ కుమార్తెకు! చెట్టంత మగవాడు పోయాక తానెందుకని చెప్పి చచ్చినవారితోనే కలిపి కాల్చేసేవారు ఒకనాడు సహగమనం పేరుతో. సహగమనం ఇప్పుడు కంటికి కనిపించ కుండా పోయినా దాని అవశేషాలింకా వున్నా యనడానికి ఈ తతంగాలు నిదర్శనం. మని షిని వాడితో కాల్చివేయడంలేదుగాని మానసి కంగా చిత్రవధ చేస్తున్నారు బొట్టు చెరిపి, గాజులు పగులగొట్టి, ఏ మంగళకరమయిన పనికీ ఆమె పనికిరాదని చెప్పి యెన్నో అవ మానాలు చేసి. ఈ చిత్రవధకంటే ఆ సహ గమనమే ఒక విధంగా మంచిదేమో! అలా అయితే ఒక్కసారే చస్తుంది. బ్రతికి ఇలా క్షణక్షణం చావనక్కరలేదు. పోయినవాడు ఆయువుతీరిపోతే వదిన బొట్టుగాజులు ఎందుకు తీసివేయాలి? ఈ ముండచేత ఈ వేషాలన్నీ యెందుకు వేయించాలి? భర్తపోయి ఆవిడ పొందే శోకం చాలకా? ఇవి ఆచారాలా? మూర్ఖత్వం వెర్రితలలు వేసిన వికారపు చేష్టలా?"

''ఉపన్యాసానికి ఇది వేదిక కాదు. అవ తల శవం పెట్టుకొని ఈ తర్కం అనవ సరం'' ఒక పెద్ద మనిషి కల్పించుకుని అన్నాడు.

"వదినా! మీ మనసు యెలా చెబితే అలా చేయండి!"

హేమ తన మొండిపట్టు విడవలేదు!

*　*　*

వేణుపోయి పదో రోజు సమీపిస్తూంది, ఇంట్లో బయటా ప్రసాద్‌కీ పెద్దలకీ జరుగుతూన్న యుద్ధం తీవ్రరూపం దాల్చింది. చచ్చినవాడికి ఈ కర్మకాండ ఈ తప్పు అనవసరమంటాడు ప్రసాద్.

చచ్చినవాడి ఆత్మకి పుట్టగతులుండవని పెద్దల గోల.

"బ్రాహ్మలకి వంటల చాపలూ ... పులూ గొంగళ్ళూ యివ్వడంకంటే పేదవాళ్ళని పిలిచి అన్నదానం చేద్దాం. అన్నయ్య ఆత్మ సంతోషించడమే కావాలంటే ఇదే మంచి పద్ధతి!"

"కర్మకాండ చాదస్తమైనప్పుడు అన్నదానం చాదస్తం కాదా?" అన్నారు పెద్దలు.

"చాదస్తమే! కాని. ఏదో చేయలేక పోతున్నామే అన్న బాధను యీవిధంగా తీర్చుకోవడం. ఏది అబద్ధమైనా వాళ్ళ కడుపులు నిండి వాళ్ళిచ్చే దీవెనలు అబద్ధం కావు."

పరమాత్మని విశ్వసించని ప్రసాద్‌కు ఆత్మమీద నమ్మకం లేదసలు! మెదడున్నంత వరకే మమతా,ఆలోచనా, సంతోషం శాంతీ! మెదడు పనిచేయకపోయాక మనసెక్కడుంటుంది? ఆత్మ అంటే ఏ రూపంలో ఉంటుంది? దాని కోసం ఈ కర్మకాండ నిర్వహించి అక్కడెక్కడో ఆకాశంలో ఉండే స్వర్గానికి ద్వారాలు తెరిపిస్తారట!

ఎంత పిచ్చి మనుషులు?

ఇట్లా ఆలోచించే ప్రసాద్ పెద్దలదృష్టిలో నాస్తికుడు; పెడదారి పట్టినవాడు, పెడప బుద్ధులు పుట్టిస్తాయి. కాలం వచ్చిందనారూ!

వదిన బొట్టు గాజులు తీయడానికి వీల్లేదని ప్రసాద్ చేసిన మరొక ప్రతిపాదన!

"ఈ కొంపకి ఏదో అరిష్టం పట్టుకో దానికి కాకపోతే ఏమిటిరా నీ ఆలోచన? మొగుడు చచ్చిన అడది ముండకాక ముత్తయిదు పవుతుందా?" తల్లి అరిచింది.

"ఈ కాలం ఆచారం ప్రకారం పెళ్ళయి విడాకులు తీసుకున్న అడది కుమారి అవుతున్నప్పుడు భర్త చచ్చిన అడది ముండ యెందుకు కావాలి? ముండ వేషం యెందుకు వేయాలి?"

"కుతర్కానికి జవాబు చెప్పే దెవరు?"

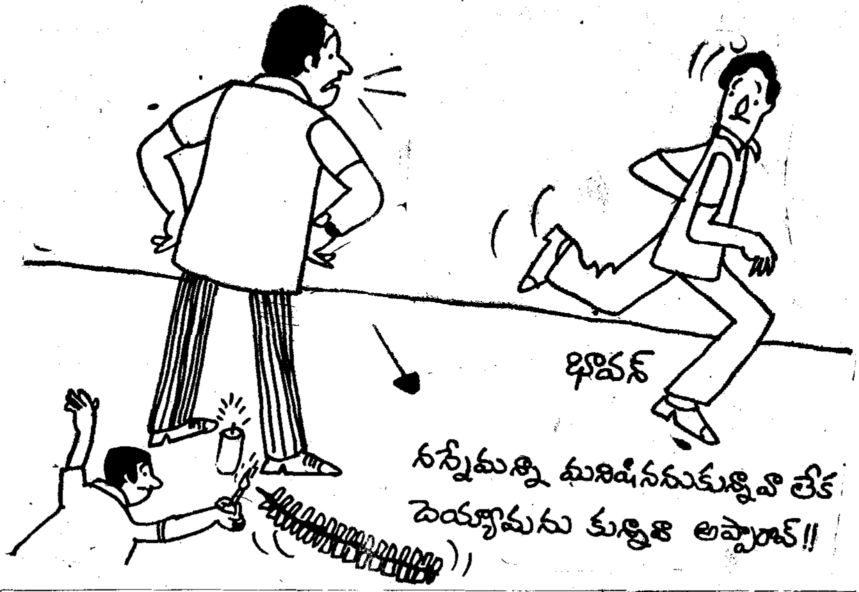

ప్రసాద్ యిస్తున్న ధైర్యానికి హేమ కూడా బొట్టు గాజులు తీయడానికి ఒప్పుకో లేదు. "చచ్చిపోయిన భర్తమీద నాకు ప్రేమా గౌరవం ఉన్నాయో లేదో నా మనసుకు తెలుసు! బొట్టు గాజులు తీసి సైను చీర కట్టుకొని నిరూపించదలచలేదు!" అనేసింది తెగించి.

అయ్యో! పెళ్ళయి రెణ్ణెల్లయినా సరిగా కాకుండా ఇంత చిన్న వయసులో వైధవ్యం పొందుతున్నదే అని జాలిపడి కన్నీరుకార్చిన వాళ్ళే హేమని దుమ్మెత్తిపోశారు. మొగుడు పోయాక ఈ అలంకారాలన్నీ ఎవరికోసమని వెటకారం చేశారు!

తల్లి పట్టు వదలకపోవడంతో వేణు పెదనాన్న ఖర్చు చేశాడు.

ఇక హేమ యెక్కడుండాలన్న ప్రశ్న తలెత్తింది!

"ఇంట కాలు మోపుతూనే నా కొడుకును మింగింది! ఆ నష్టజాతకురాలు నా ఇంట్లో ఒక్క క్షణం ఉండడానికి వీల్లేదు! దాని ఉనికి నేను సహించను.తీసుకుపొండి!" అని ఖచ్చితంగా చెప్పేసింది వియ్యంకులకి!

"ఆమె నష్టజాతకురాలని నువ్వంటే ఇంత అభిప్రాయమున్నవాడిని నువ్వెందుకు కన్నావని ఆమె అడగొచ్చుగా, అమ్మా?"

ప్రసాద్ మాట చురుక్కున తగిలింది తల్లికి.

"వదిన ఎక్కడికీ వెళ్ళదు. ఇక్కడే వుంటుంది. పెళ్ళిచేశారు. పంపారు. ఇక ఆమె బరువు బాధ్యతలు మనవికాని వాళ్ళ వెందుకవుతాయి?"

"చెప్పాగా నే నుంచుకోనని?"

"వదినా! మీరు ఇక్కడే వుండండి! పుట్టింటికి మాత్రం వెళ్ళొద్దు. పెళ్ళికాని పిల్ల గుండెలమీద కుంపటి అయితే, తలచెడి ఇంటికి వచ్చిన కూతురు పట్టుకువదలని శని అవుతుంది. వెళ్ళిపడ్డాక అది పుట్టిల్లు కాదు. నరకం అవుతుంది."

హేమ బేలగా అడిగింది. "మరి ఎక్కడ ఉండను ప్రసాద్? అత్తయ్య నన్నువుంచు కోనంటున్నారుగా? "

"నాతో పట్నం వచ్చేయండి. ఇంటరుతో ఆగిపోయిన చదువును కొనసాగించండి. గ్రాడ్యుయేషన్ చేసి ఏదయినా జాబ్‌లో చేరిపోవచ్చు."

"ఒరే ఒరే! నీకు బుద్ధివుండే మాట్లాడుతున్నావా? పెళ్ళికావలసిన వాడివి. వదినని తీసుకుపోయి దగ్గరుంచుకుంటే యెవరయినా పిల్లనిస్తారా?" నెత్తి బాదుకొంది తల్లి.

"ఇవ్వకపోతే పీడాపోయింది. వెధవ ఝంజాటం తప్పుతుంది."

"సంస్కర్తగా వదినను పెళ్లాడుతాడు కాబోలు". ప్రసాద్ మాటలకు, చేష్టలకు మండిపోతున్న ఒక దూరపు బంధువు వెటకారం చేశాడు.

"వదిన అన్న భావం నాలో, మరిది అన్న భావం ఆమెలో చెరిగిపోయినప్పుడు ఆమెను భార్యను చేసుకోడంలో తప్పేమీలేదు, తాతగారూ! ఈ ప్రపంచంలో మరదులను మరిగిన వదినలూ, మరదళ్ళమీద కన్నేసినబావలూ ఎంతమంది లేరు? దానికంటే చెడ్డ సంబంధమేమీ కాదు మేం పెళ్ళిచేసుకోడం. భారతం

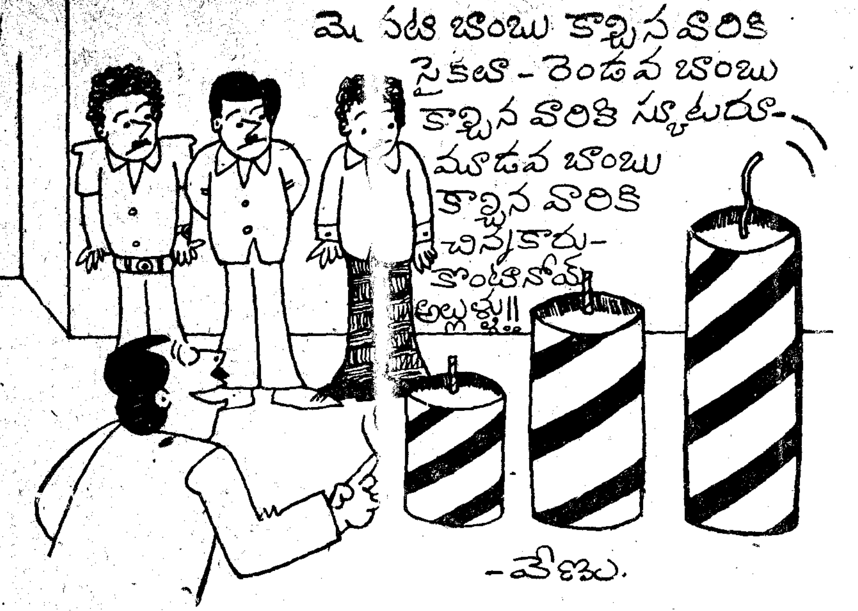

ఆదర్శమైనప్పుడు, భారతంలో ద్రౌపది మ కాదర్శం కాదా!" మరదలితో సంబంధమున ఆ పెద్దమనిషికి చురుక్కుమంది.

"నీ నోరుపడ. వదిన అంటే తల్లితో సమానంరా" తల్లి దీవెన.

"తల్లితో సమానమన్నారు గాని తల్లి కాదుగా?"

"మొండివాదం. మొండి వెధవ."

* * *

ఆ రోజు బి. ఏ. ఆఖరు పరీక్షవ్రాసి వచ్చింది హేమ.

"నేను రేపు మా ఊరికి వెడుతున్నాను. రిజల్ట్సు వచ్చాక ఏదయినా జాబ్ చూసిపెట్టు. వస్తాను."

ఈజీ చెయిర్‌లో వాలివున్న ప్రసాద్ ఈ మాట చెబుతూ టీ అందిస్తున్న హేమ ముఖంలోకి దీర్ఘంగా చూశాడు. చాలాసేపటి వరకు అతడేం మాట్లాడలేదు. చాలా రోజులుగా ఆమెకు జరుగుతున్న అవమానాలు తెలుసు. కడుపు రాకుండా ఏం పిల్స్ మింగుతున్నావని ఆమెనూ, అన్నీ జరిగిపోతుంటే పెళ్ళి యెందుకుని అనుకొంటున్నావా అని తననూ అడుగుతూనే ఉన్నారు. చదువు పూర్తి చేయడంకోసమే ఆమె ఊపిరి బిగబట్టుకుని వుందని యెప్పుడో గ్రహించాడు.

"వెళ్ళనా?"

"మీ ఇష్టం వదినా."

* * *

ఆఫీసులో పని పూర్తి అయినా అప్పుడే ఇంటికి వెళ్ళాలనిపించలేదు ప్రసాద్‌కు. అలసి ఇంటికివెడితే టీ కప్పు అందివ్వడానికి వదినలేదీ రోజు. మూడు సంవత్సరాలుగా ఒక విధమైన జీవితానికి అలవాటు పడ్డాడు ప్రసాద్. ఇద్దరు కలిపి జీవించిన యింట్లో ఒంటరిగా ఉండడం ఎంతబెంగగా వుంటుంది.

హేమ తన దగ్గరకి వస్తూనే వంటమనిషిని పెడతానన్నాడు ప్రసాద్. వద్దంది హేమ. కూరగాయలు తరిగిపెట్టడం, నీళ్ళు పట్టివ్వడం లాంటిచిన్నచిన్న పనులుచేసి వంట తొందరగా అయిపోయేందుకు సాయం చేసేవాడు ప్రసాద్. ఇద్దరూ ఒకేసారి భోజనంచేసి ఇంటికి తాళంపెట్టి బయల్దేరేవారు. అతడు ఆఫీసుకీ, ఆమె కాలేజీకి. మొదట్లో అతడి స్కూటర్‌మీద ఎక్కడానికి బిడియపడేది హేమ. కాలేజీకి లేట్ అయిపోటంతో అతడి స్కూటర్ వెనక యెక్కివెళ్ళడం తప్పలేదు. కొద్దిరోజుల తరువాత మామూలు అయిపోయింది.

ఉండి ఉండి ఈరోజు హేమ హఠాత్తుగా ఊరికి వెళ్ళిపోవడంతో ప్రసాద్‌కి యెలాగో ఉంది. ఆఫీసునుంచి తిన్నగా ఇంటికి వెళ్ళాలనిపించక పిక్చర్‌కి వెళ్లాడు. వస్తూ హోటలులో భోజనంచేసి వచ్చాడు. స్కూటరాపి ఇంటికి తాళం తీస్తూంటే వెనక హేమగొంతు వినిపించింది.

"పిక్చర్‌కి వెళ్లావా?"

ప్రసాద్ ఆశ్చర్యంగా వెనక్కి తిరిగాడు. "మీ రెప్పుడొచ్చారు, వదినా?" అతడి గొంతులో దాచుకోలేని సంభ్రమం.

"సాయంత్రం ఆరు అయిందేమో. నువ్వింకా వస్తావని చూస్తూ కూర్చున్నాను."

తలుపులుతీసి లోపలికి నడిచాడు ప్రసాద్.

"అప్పుడే వచ్చేశారేం?"

"..................."

"ఏం జరిగింది వదినా?"

సూట్‌కేస్ గోడవారగా పెట్టి తలవాల్చి నిలబడిందేగాని హేమ పెదవి విప్పలేదు. ఏం చెబుతుంది? 'నీ మరిదికి - మోజు తీరిపోయిందా? తన్ని, తగిలేశాడా? వచ్చావు?' అన్న కన్నవాళ్ల గురించి ఏమని చెబుతుంది? ప్రసాద్‌ను మామూలు మగవాళ్ల క్రింద జమ కట్టేశారుగాని అతడిలో ఎంత విప్లవముందో అంత నిగ్రహమూ ఉందని ఎందరికి తెల్సు?

ఇక్కడికి వచ్చిన మొదటిరోజు రాత్రి తన గదితలుపు లోపల గడియపెట్టుకొంది.

మరునాడే ప్రసాద్ హెచ్చరించాడు. "నేను హద్దులుదాట దలుచుకున్నప్పుడు ఏ గడియలూ మిమ్మల్ని నానుండి రక్షించలేవు, వదినా. నా గురించి ఎప్పుడూ అలాంటి భయాలు పెట్టుకోవద్దు. నా అన్న ఘరణంవల్ల అన్యాయమైపోయిన స్త్రీగా కలిగిన సానుభూతితో మిమ్మల్నో మనిషిగా నిలబెట్టాలనుకొన్నాను గాని, చదువు నెపంతో మరో ఉద్దేశం మనసులో పెట్టుకొని దగ్గరికి పిలిచానని మాత్రం మీరనుకోవద్దు."

ఆ రోజునుండి తలుపు గడియ వేసుకోవడం మానేసింది హేమ.

"మీ వదినని పంపించెయ్యి పిల్లనిస్తాం" అని ఎన్నో సంబంధాలు వచ్చాయి.

"మీ పిల్లావద్దు, పెళ్లీవద్దు" అని విదిలించి పారేశాడు ప్రసాద్.

తననొక మనిషిని చేయాలన్న పట్టుదలతో ఎన్నో మంచి సంబంధాలు వదులుకొన్న ప్రసాద్‌ను యెవరేమన్నా బాధ అనిపిస్తుంది హేమకు.

అమె మౌనంనుండి యెన్నో గ్రహించగలిగిన ప్రసాద్ ఇక ఆ విషయమై రెట్టించలేదు.

"కేరియర్ సర్దివ్వండి వదినా, ఏ హోటల్లోనయినా భోజనం దొరుకుతుందేమో చూస్తాను."

"ఇప్పుడేం వద్దు. అరటి పళ్ళతో యీ రాత్రి గడిపి వేయగలను."

హేమ స్నానం చేసివచ్చి ముఖాన బొట్టు దిద్దుకొంటున్నది.

ప్రసాద్ గదిలోకొచ్చి, "మీరు [illegible] ఇల్లు ఇంత శూన్యంగా ఉంటుందనుకోలేద[illegible] వదినా! ఇవాళ ఆఫీసులో పని సరిగా [illegible]యలేక పోయాను. మీరు వెళ్ళింది అర్ధదిన[illegible]యినా యెన్నో యుగాలు గడిచిన వ్యథ [illegible]భవించాను" అన్నాడు.

ఎప్పుడూ యిలా మాట్లాడని ప్రసాద్ కేసి ఆశ్చర్యంగా చూసింది హేమ. అ[illegible] యీ లోపలి గదిలోకి యెప్పుడూ రాలే[illegible] యీ మూడేళ్ళలో ఒక్కసారి కూడా.

"మిమ్మల్ని ఒకమాట అడగాల[illegible]కొంటున్నాను."

"ఏమిటి?" హేమకి యెందుకో గుండె విచిత్రంగా కొట్టుకోసాగింది.

"మీకు జాబ్ దొరకడం జరిగితే ఆర్థికంగా ఒకరిమీద ఆధారపడే సమస్య తీరు తీరుతుంది. కాని, వంటరితనం [illegible]మడం ప్రారంభమవుతుంది."

"మీ అన్నయ్య వన్నిలా చేసి[illegible]యాడు మరి." హేమకళ్ళు అప్రయత్నంగా [illegible]నిండుకొన్నాయి.

"అన్నయ్యతో గడిపిన ఆ జీవిత[illegible] ఆయువెంత వరినా? వెలయనా వుండదు. అదొక కలగా మరచిపోవాలి గాని దానికే జీవితం అంకితం చేస్తారా? ఆ జ్ఞాపకంతో భవిష్యత్తును దుర్భరం చేసుకొంటారా? మీరు తోడును వెదుక్కోడం చాలా [illegible]సరం! అవలా మీరిలా వంటరిగా మిగిలిపో[illegible] మగవాళ్ళలో లేనిపోని ఆశలు రేకెత్తిం[illegible] దోషులవుతారు."

"నామీద వున్న అపవాదు తె[illegible]సిన యే మగవాడు నన్ను పెళ్లాడడానికి సి[illegible]డతాడు ప్రసాద్!"

"నేనే సిద్ధపడితే?"

"ప్రసాద్!"

"మీ వంకోచం నాకు తెలుసు[illegible] మనది ఈ సమాజం హర్షించని దాంపత్య[illegible]వుతుందని మీ భయం. సమాజం ప[illegible]చదు. నిజమే. మనమధ్య ఇన్నాళ్ళూ లేని [illegible]బంధం కల్పించిన ఈ సమాజం హర్షామో[illegible] మన కక్కరలేదు. మన సమాజంలో [illegible]గవాడికి భార్యచస్తే ఆమె చెల్లెల్ని పెళ్లాడ[illegible] తప్పు కానప్పుడు, ఒక స్త్రీ భర్తచనిపో[illegible] అతడి తమ్ముడిని చేసుకొంటే తప్పేముం[illegible] సమాజ నీతికీ, సెంటిమెంట్సుకీ లొం[illegible]గకుండా ఆలోచించండి వదినా. నా ఆలోచ[illegible]లూ, ఆశయాలూ ఒక విధంగా యేటికి యెదురీదడం లాంటివే కావచ్చు. అయితేనేం? నా మనసుకు నచ్చింది చేస్తాను."

"ఇంత హఠాత్తుగా నేనేం చెప్పగలను ప్రసాద్. నన్ను కొంచెం ఆలోచించుకోనీ"

"తొందరేంలేదు వదినా. ఆలోచించుకునే చెప్పండి."

ఆ రాత్రంతా నిద్రకి బదులు ఆలోచనలతోటే గడిచిపోయింది హేమకు.

ఈరోజు ప్రసాద్‌ని కాదని పెళ్ళిపోవాలనుకొంటే వెళ్లిపోతుంది. అతడు అడ్డు పెట్టడు. కాని, రేపు మగవాళ్ల తన వయసు మీద వేట ప్రారంభించి తరిమి తరిమికొడితే, వచ్చి తలదాచుకోడానికి అప్పుడు ప్రసాద్ దగ్గర ఈచోటు ఉండకపోవచ్చు. ప్రసాద్‌ను ఈరోజు కొత్తగా అర్థం చేసుకోవాల్సింది లేదు. అతడి చేతిలో తన జీవితం పెట్టగలిగితే చాలా నిశ్చింతగా గడచిపోతుందనడంలో సందేహంలేదు.

మరిది కొడుకుతో సమానమంటారు. కాని యీ సమాజం ఆ కొడుకుతో లేని సంబంధం అంటగట్టి దూషించడానికి వెనుదీయలేదే? ఆదరువు తప్పిన ఆడది మరది దగ్గర తలదాచుకోడం తప్పా?

ఆలోచించి ఆలోచించి హేమ తన జీవితాన్ని ప్రసాద్ చేతిలో పెట్టడానికే నిశ్చయించుకొంది. సమాజం వేటకుక్క అవుతుందా దాని అంతు తేల్చుకొనే ధైర్యం వుంది ప్రసాద్‌కు.

ఉదయం,

హేమకళ్ళు నిద్రలేని అలసటను వ్యక్తం చేస్తోన్నా ముఖంలో కనిపిస్తున్న తేటదనం విషయం చెప్పక చెబుతూంటే, "గుడ్ మార్నింగ్ హేమా!" అన్నాడు ప్రసాద్ కులాసాగా నవ్వేస్తూ!

కలలు-వాటి ఫలితాలు

తెలుగులో ప్రప్రథమంగా కలల్ని గురించి
వెలువడిన సమగ్ర గ్రంథం

కలలు ఎందుకు వస్తాయి? ఎప్పుడు వస్తాయి? ఏ కలకు ఫలితం ఉంటుంది? ఎలాంటి కలకు ఎలాంటి ఫలితం ఉంటుంది? అన్న విషయాన్ని గూర్చి ఆంగ్ల, సంస్కృత, తమిళ గ్రంథాల్ని పరిశోధించి, సమగ్రంగాను, విపులంగాను వివరిస్తూ వెలువడిన మొట్టమొదటి గ్రంథం.

ఇందులో పిల్లలకు, పెద్దలకు, స్త్రీలకు, పురుషులకు వచ్చే వేలాది కలలకు; వివరంగా ఫలితాలు ఇవ్వబడ్డాయి. ఎలాంటి కల వచ్చినా ఇతరుల సహాయం లేకుండా తమంతట తామే ఈ పుస్తకం చదివి తమ కలల ఫలితాన్ని తెలుసుకోవచ్చు.

ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే—ప్రతివారు తమ తమ తలగడల క్రింద సిద్ధంగా ఉంచుకోవలసిన అత్యావసర గ్రంథం.

ఆర్ట్ పేపర్‌పై అందంగా ముద్రించబడిన త్రివర్ణ ముఖచిత్రం గల జాకెట్ కవరుతో—

వెల రూ. 10-00 **పోస్టేజి రూ. 3-00**

నేడే మీ కాపీకి M. O. చేయండి

ప్రతులకు :

SREE ARUNA BOOK HOUSE

103, Narayana Mudali Street, MADRAS-600 001.